

בני' אלהיכם. וכתוב (דברים יד) בני' אתם לי'.
 בני' אתם ממש. דכתוב, (שמות ד) בני בכורי
 ישראל. וכתוב (ישעיה מט) ישראל אשר בך
 אתפאר.

לא תשא את שם וגו'. (שמות כ) ר' שמעון פתח,
 (מלכים ב ד) ויאמר אליה אלישע מה אעשה לך הגידי לי
 מה יש לך בפית. אמר לה אלישע,
 כלום יש לך על מה שתשרה
 ברפת הקדוש ברוך הוא?
 ששנינו, אסור לאדם לברך על
 שלחן ריק, מה הטעם? משום
 שהברכה שלמעלה לא שורה
 במקום ריק.

ומשום בך צריך אדם לסדר על
 שלחנו לחם אחד או יותר לברך
 עליו. ואם לא יכול, צריך
 להשאיר מאתו מזון שאכל על
 מה שיברך, ולא ימצא שמברך
 בריקנות.

ביון שאמרה אין לשפחתך כל
 בפית פי אם אסוף שמן - אמר,
 ודאי הרי ברכה שלמה בזה,
 שפתיב (קהלת ז) טוב שם משמן
 טוב. ששם קדוש יוצא משמן
 להתברך ולהדליק מנורות
 קדושות. מהו השמן הזה? (כמו
 שנאמר (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות
 את הגן) רבי יצחק אמר, כמו
 שנאמר (תהלים קלג) כשמן הטוב
 על הראש וגו'. ר' אלעזר אומר, אליו טורי
 דאפרסמונא דכיא.

אמר ר' שמעון, טוב שם, כמה טבא שמא
 עלאה, דבוצינין עלאין קדישין, פד
 פלהו נהרין משמן טוב, כמה דאמינא. ואסיר
 ליה לבר נש, לאדפרא שמייה דקודשא בריך
 הוא בריקניא. דכל מאן דאדפר שמא
 דקודשא בריך הוא בריקניא, טב ליה דלא
 אתברי.

רבי אלעזר אומר, לא אצטריך למדפר שמא קדישא אלא בתר מלה. (ד)

פ"ח ע"א) (בלומר על מלה) דְהָא שְׁמָא קַדִּישָׁא, לֹא אֲדַפְרַ בְּאוֹרֵייתָא, אֶלָּא בְּתַר תְּרִין מְלִין, דְּכַתִּיב בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים.

לְהַזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, אֶלָּא אַחַר דְּבַר. שְׁהַרִי הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ לֹא נִזְכָּר בְּתוֹרָה אֶלָּא אַחַר שְׁנֵי דְבוּרִים (בלומר על דבר), שְׁפָתוּב בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לֹא אֲדַפְרַ שְׁמָא קַדִּישָׁא, אֶלָּא עַל עוֹלָם שְׁלָם. דְּכַתִּיב, (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. מִכָּאֵן, דְּלֹא לְאֲדַפְרָא שְׁמִיהַ קַדִּישָׁא בְּרִיקְנֵיָא. וְכַתִּיב לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְשׂוֹא. (ס"א כתיב לא תשא את שם יי' אלהיך לשוא ולא לאדכרא שמא קדישא בריקנייא אלא בכרכתא או בצלותא ומאן דאדכר שמא קדישא בריקנייא דלא בכרכתא או בצלותא כד נשמתיה נפקא מיניה ומינין לאתפרעא מיניה ולנקמא מיניה נוקמין דכתיב כי לא ינקח יי' את אשר ישא את שמו לשוא)

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ הַקָּדוֹשׁ אֶלָּא עַל עוֹלָם שְׁלָם, שְׁפָתוּב (בראשית ב) בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. מִכָּאֵן שְׁלֹא לְהַזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ בְּרִיקְנוֹת. וְכַתוּב לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׂוֹא. (כתוב לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא. שלא להזכיר שם הקדוש בריקנות. אלא בברכה או בתפלה. ומי שמוזכר השם הקדוש בריקנות, שלא בברכה או בתפלה, כאשר נשמתו תצא ממנו עתידים להפרע ממנו ולנקם ממנו נקמות, שכתוב כי לא ינקח ה' את אשר ישא את שמו לשוא).

וְתַנִּינָן, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַהוּ בְּרָכָה. שְׁמָא קַדִּישָׁא. בְּגִין דְּמִינִיהַ מְשִׁתְּכַח בְּרָכָתָא, לְכָל עֲלָמָא. וּבְרָכָתָא לֹא אֲשַׁתְּכַח עַל אַתְרֵ רִיקְנֵיָא, וְלֹא שְׂרִיָּא עֲלוּי, הָדָא הוּא דְכַתִּיב לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְשׂוֹא.

וְשִׁנִּינוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַהִי בְּרָכָה? הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. מִשּׁוּם שְׁמִמְנוּ נִמְצְאָת הַבְּרָכָה לְכָל הָעוֹלָם, וְהַבְּרָכָה לֹא נִמְצְאָת עַל מְקוֹם רִיק וְלֹא שׂוֹרָה עֲלוּי. זְהוּ שְׁפָתוּב לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׂוֹא.

זְכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. (שמות כ) רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתִיב (שמות כ) וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשַּׁבְעִי, וְכַתִּיב בְּמִן (שמות טז) שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקַטְהוּ וּבַיּוֹם הַשַּׁבְעִי שַׁבַּת לֹא יִהְיֶה בּוֹ. כִּיּוֹן דְּלֹא מְשִׁתְּכַח בֵּיהַ מְזוּנֵי, מַה בְּרָכָתָא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהַ.

זְכוּר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתוּב (שם א) וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשַּׁבְעִי, וְכַתוּב בְּמִן (שמות טז) שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקַטְהוּ וּבַיּוֹם הַשַּׁבְעִי שַׁבַּת לֹא יִהְיֶה בּוֹ. כִּיּוֹן שְׁלֹא נִמְצָא בּוֹ מְזוּנוֹת, אִיזוּ בְּרָכָה נִמְצְאָת בּוֹ?

אֲרֵא הָכִי תֵאנָא, כָּל בְּרַפְּאָן דְּלַעֲלֵא וְתַתָּא, כִּיּוֹמָא שְׁבִיעָאָה תִּלְיִין. וְתֵאנָא, אָמַאי לֹא אֲשַׁתְּכַח מְנָא כִּיּוֹמָא שְׁבִיעָאָה, מִשּׁוּם דְּהָהוּא יוֹמָא, מִתְּבַרְכָּאן מִינֵיהַ כָּל שִׁיתָא יוֹמִין עֲלָאִין, וְכָל חַד וְחַד יְהִיב מְזוּנֵיהַ לְתַתָּא, כָּל חַד כִּיּוֹמוֹי, מַהִּהִיא בְּרָכָה דְּמִתְּבַרְכָּאן כִּיּוֹמָא שְׁבִיעָאָה.

אֲרֵא כִּף שְׁנִינוּ, כָּל הַבְּרָכוֹת שְׁלִמְעֵלָה וְשְׁלִמְטָה תְּלוּיוֹת בְּיוֹם הַשַּׁבְעִי. וְשְׁנִינוּ, לְמַה לֹא נִמְצָא מִן בְּיוֹם הַשַּׁבְעִי? מִשּׁוּם שְׁמֵאֹתוֹ יוֹם מִתְּבַרְכִּים כָּל שֵׁשֶׁת הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים, וְכָל אַחַד וְאַחַד נוֹתֵן מְזוּנוֹ לְמִטָּה, כָּל אַחַד כִּיּוֹמוֹ, מֵאוֹתָהּ בְּרָכָה שְׁמִתְּבַרְכִּים בְּיוֹם הַשַּׁבְעִי.

וּבְגִינֵי כִּף, מָאן דְּאִיהוּ בְּדַרְגָּא דְּמַהִּימְנוּתָא, בְּעֵי לְסַדְרָא פְתוּרָא, וְלֵאֲתַקְנָא סְעוּדָתָא בְּלִילָא דְשַׁבְתָּא, בְּגִין דִּיתְבַּרְךָ פְתוּרֵיהַ, כָּל

וּמִשּׁוּם כִּף, מִי שֶׁהוּא בְּדַרְגַת הָאֱמוּנָה, צָרִיךְ לְסַדֵּר שְׁלַחַן וּלְתַקֵּן סְעוּדָה בְּלִיל שַׁבַּת כְּדִי